

27. 5. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K problematice výpovědi smluv o dodávce energií

Energetický regulační úřad opět ztížil podomním prodejcům energií využívání jejich nekalých praktik. Tentokrát se ve svém stanovisku ohradil proti výkladu některých dodavatelů energií, že distanční smlouvy lze vypovědět až po zahájení dodávek energií, a nikoliv hned po uzavření smlouvy. Problematika výpovědi smluv o dodávce energií se však vyskytuje i v jiných situacích, než jen při tzv. podomních prodejkách.

Dne 28. dubna 2016 vydal Energetický regulační úřad výkladové stanovisko č. 10/2016,[1] v němž se zabývá otázkou výkladu ust. § 11a odst. 3 zák. č. [458/2000](#) Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen „energetický zákon“). Energetický zákon totiž s účinností od 1. ledna 2016 umožňuje zákazníkovi v postavení spotřebitele vypovědět smlouvu o dodávce energií uzavřenou s držitelem licence distančním způsobem nebo mimo jeho obchodní prostory, a to ve lhůtě do patnáctého dne po zahájení dodávky elektřiny nebo plynu. Poměrně nešťastná formulace tohoto ustanovení vedla některé držitele licencí k tomu, že spotřebitelům, s nimiž byly smlouvy uzavřeny mimo obchodní prostory nebo např. po telefonu, nedovolili od smlouvy odstoupit v mezidobí od uzavření smlouvy do započetí dodávek energií. Spotřebitelé jsou však nejzranitelnější právě v případech, kdy smlouva není uzavírána obvyklým způsobem a na obvyklém místě. Jak na svých internetových stránkách varuje Energetický regulační úřad,[2] podomní prodejci často zákazníkům lživě namluví, že jejich stávající dodavatel ukončuje činnost, nebo že disponují pouze časově omezenou nabídkou, čímž zákazníkům neponechají čas na rozmyšlenou a vyžadují po nich okamžité rozhodnutí.

Vzhledem k nekalým obchodním praktikám podomních prodejců a k faktu, že někteří dodavatelé si vyložili výše zmíněné ustanovení energetického zákona v neprospěch spotřebitele, rozšířil Energetický regulační úřad výklad možnosti výpovědi smlouvy i na dobu, kdy je smlouva již uzavřená, avšak samotná dodávka energie od nového dodavatele ještě nezapočala. Energetický regulační úřad argumentuje v odůvodnění svého stanoviska zejména evropskými normami na ochranu spotřebitele, ale také samotným teleologickým výkladem. Byť uznává, že z jazykového výkladu nelze na rozšíření výkladu poukazovat automaticky, má se za to, že hlavním účelem zákonodárce je ochrana spotřebitele. K tomuto tvrzení Energetický regulační úřad mimo evropských norem analogicky přiřazuje i ust. § 1829 odst. 1 písm. a) zák. č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, kde je stanoveno, že v případě kupní smlouvy běží lhůta 14 dnů pro odstoupení od smlouvy ode dne převzetí zboží. K tomuto ustanovení pak bylo odbornou literaturou i judikaturou dovozeno, že zákazník může od smlouvy odstoupit ihned po jejím uzavření. Energetický regulační úřad tedy ve svém stanovisku plně převzal tento výklad a dotčeným subjektům doporučuje postupovat v souladu s tímto stanoviskem. Stejně tak doporučuje spotřebitelům, aby nerespektovali argumentaci

dodavatelů, že smlouvu před začátkem dodávky energie vypovědět nemohou. Ustanovení o tom, že výpovědní doba činí 15 dnů a počíná běžet prvním dnem měsíce následujícího po doručení výpovědi, se tímto výkladem nezměnilo.

Mimo tuto situaci výpovědi smlouvy jsou však spotřebitelé varováni i proti jiným, zdánlivě skrytým, ustanovením smluv o dodávkách energií. Mezi nejčastější „chytáky“ patří ustanovení o automatickém prodloužení smlouvy, i když byla uzavřena na dobu určitou. Zpravidla se tak smlouvy zas prodlouží o stejně dlouhou dobu, na jakou byly původně uzavřeny. Kvůli velké kritice tohoto automatického prodloužování zavedly společnosti do smluv ustanovení, že zákazník má možnost předem oznámit, že s automatickým prodloužením nesouhlasí. Někteří dodavatelé se však snaží i tuto možnost co nejvíce ztížit, a to buď složitým mechanismem oznamování s nadměrnými formálními požadavky, nebo tzv. dopočítáváním, kdy je zákazníkovi umožněno toto oznámení učinit jen v určité lhůtě před koncem smlouvy. Zdánlivě snadný termín oznámení např. do 120 dnů před skončení smlouvy navíc nemusí být vždy lehce určitelný, nehledě na to, že zákazník si toto ustanovení v obchodních podmínkách často přečte, až když mu automatické prodloužení smlouvy bezprostředně hrozí. Neznalost sice neomlouvá ani v tomto případě, avšak takové ujednání je považováno za nepřiměřené ujednání neprospěch spotřebitele dle ust. § 1813 zák. č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, a nemělo by k němu být přihlíženo. Hlavní rozhodnutí, zda takové ujednání je již nepřiměřeným, však závisí na posouzení soudem v každém konkrétním případě. Proto i zde platí, že je lepší se takovému posouzení předem vyhnout.

Závěrem tedy zbývá jen dodat, že aby se zákazník k řešení výše popsaných situací vůbec nemusel dostat, je záhodno řídit se hlavní zásadou, kterou ve svém vyjádření uvedla i předsedkyně Energetického regulačního úřadu A. Vitásková: „...je nutno důrazně varovat zákazníky, aby v žádném případě nepodepisovali podomnímu prodejci smlouvu nebo jakoukoli listinu bez toho, aby si ji přečetli a porozuměli jejímu obsahu.“[3] A pokud se již zákazník do takové situace dostane, aby se nebál využít všech zákonných ustanovení sloužících na ochranu spotřebitele, a neusnadňoval tak dodavatelům energií využívat jejich výhodnějšího tržního postavení.

Terezie Průšová,
právní asistentka,
studentka právnické fakulty

[Seddons s.r.o., advokátní kancelář](#)

Karlova 455/48
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 771 711

Fax: +420 222 316 805

e-mail: seddons@seddons.cz

[1] Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

[2] Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

[3] Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)